

Nr 728

Av herrar **Nordgren** och **Nilsson** i Agnäs, *angående lokaliseringsstödet i Norrlands glesbygdsområden.*

(Lika lydande med motion nr 581 i Första kammaren)

När riksdagen för inte så länge sedan beslöt att Vindelälven skulle bevaras, framförde många riksdagsledamöter här i kamrarna att andra lokaliseringspolitiska åtgärder skulle vidtagas. I utskottets utlåtande med anledning av motionerna I: 665 av herr Isacson och II: 845 av herr Nilsson i Agnäs samt I: 667 av herr Eric Carlsson m. fl. framhölls också: »Enligt utskottets mening bör med tanke på att Vindelälvens bevarande kan betraktas som en riksangelägenhet önskvärda och bestående lokaliseringspolitiska åtgärder vidtagas.» (Allmänna beredningsutskottets utlåtande nr 55 år 1967, s. 12.) En av fjolårets heta riksdagsfrågor är besvarad. Debatten gav en klar bild över sysselsättningsfrågans alltför brännande aktualitet utmed hela Vindelälvsdalen. Andra inlandsområden drogs in i bilden. Riksdagen blev i allt högre grad medveten om frågeställningens allvarliga innebörd. Aldrig förr har så många givit ett klart besked om sin syn på nödvändigheten att erforderliga snabba åtgärder måste tillkomma för att rädda inlandsbygder. I utbyggnadsfrågans slutskede framfördes länsutredningen i Västerbotten. Den klargjorde att 40 % av befolkningen i Västerbottens inland tvingas flytta fram till 1980. För att förhindra en sådan utveckling måste omkring 2 300 nya arbetstillfällen skapas fram till nämnda tidpunkt. Att bevara älven var ett riksintresse; att ersätta utbyggnaden bör också bli ett. De kommuner som skulle ha berörts av utbyggnaden måste snarast möjligt tillföras lokaliseringsprojekt av sådan storleksordning som ger samma inkomst som området nu går miste om.

Inte enbart Västerbottens inland kämpar för sin fortsatta existens utan hela Norrlands inland synes gå ett mycket dystert öde till mötes, om inte en kapitalinvestering av ovanligt slag äger rum. Inlandsfrågan är norrlandsfrågan. Enbart genom skyndsamma åtgärder kan de mörka prognoserna hävas.

Visserligen har en industriell expansion ägt rum i Norrland. Industristatistiken för åren 1952—1964 visar på en ökning i sysselsättningen med omkring 16 000 personer. I denna uppgift ingår inte lokaliseringsåtgärderna som påbörjades under 1963. Någon industristatistik för utvecklingen efter 1964 föreligger inte. Såsom beredskapsarbete uppfördes industribyggnader.

Investeringsfonderna utnyttjades. Norrlandsfonden och statliga lokaliseringsstöd bidrog till att främja lokaliseringsåtgärder av olika slag. Från 1963 visar statistiken över lokaliseringsåtgärder ovan anförda utvecklingsbild. Statliga insatser under 1963—1966 har totalt givit 13 500 personer i Norrland ny sysselsättning. All denna satsning har praktiskt taget kommit kustregionerna till del. För Norrlands inland har lokaliseringspolitiken inte framvisat något större reellt engagemang. Bakgrunden till den rådande inlandsituationen framstår i desto klarare dager. Något måste göras. En uppenbar, överdriven rädsla för orternas framtidsutsikter har onekligen gjort att statsmakterna intagit en avvaktande ställning inför en satsning. Denna otvivelaktiga tvekan får ej bidra till att Norrlands inland läggs öde. Hade satsningen långt tidigare varit helhjärtad, skulle inlandet inte ha behövt uppleva denna kris. Utvecklingen stannade upp där och industrierna koncentrerades till kustregionerna. Av förklarliga skäl blev inlandets situation redan tidigt frammanad. Endast en stark kapitalinsats för området i fråga kan ge andrum och möjlighet till återhämtning. Förutsättningarna för denna återhämtning är att en ökad genomströmningstakt av ärendenas handläggning hos konsultativa organ måste till. Särskilda experter rörande industrifrågor med långtgående befogenheter och med av riksdagen klart fastställda direktiv måste knytas till institutioner och verk. En allmän ökad beredskap bör införas för bevakning av krisdrabbade företag, vilket möjliggör koncentrerad och snabb hjälpinsats. Differentierad industrietablering säkerställer tryggad sysselsättning. Ökat stöd för industriforskning och forskning rörande marknadsföring är en livsnödvändighet för såväl norrländsk som sydsvensk industri. Innovationernas spridning från utlandet måste bättre kunna komma industrin till hjälp. Till svagt utvecklade industriorter bör en medelstor filialtillverkning kunna förläggas. Underleverantörer till större industrier bör kunna etableras till inlandet. En särskild satsning på att utveckla plastindustrin och därtill lämplig utbildning för inlandet bör äga rum. Andra stimulerande åtgärder såsom projekteringar och allmän planering måste få ökad, effektivare handläggning.

Med stöd av ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anvisar erforderliga lokaliseringsmedel till projekt som tryggar sysselsättningen i Norrlands glesbygdsområden och

att, med hänsyn till att investeringsfonden, Norrlandsfonden och statliga lokaliseringsstöd i första hand främjat kustregionen, ärenden rörande glesbygden skall behandlas likvärdigt för att inhämta den rådande eftersläpningen.

Stockholm den 26 januari 1968

Hans Nordgren (h)

Tore Nilsson (h)

i Agnäs